

“Een vitaal sportbedrijf,
een leven lang bewegen”

JAARVERSLAG 2023

Sportbedrijf Zaanstad

VOORWOORD

Na een tijd van beperkingen en aanpassingen hebben wij in 2023 weer volop kunnen draaien en onze accommodaties op volle capaciteit kunnen benutten.

Het bezoekersaantal laat dit jaar weer een stijging zien. Deze groei getuigt niet alleen van een hernieuwde interesse in sport en bewegen, maar ook van de inzet en toewijding waarmee wij de uitdagingen van het afgelopen jaar hebben aangepakt. Eén van onze prioriteiten was het wegwerken van de wachtlijsten voor de zwemlessen, en wij zijn blij te kunnen melden dat we aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt in het realiseren van onze doelstellingen op dit gebied.

Toegankelijkheid voor sport blijft een kernwaarde binnen Sportbedrijf Zaanstad. Samen met de gemeente Zaanstad en onze andere samenwerkingspartners hebben wij ons met name ingezet voor kwetsbare groepen in onze gemeenschap. Wij zijn er van overtuigd dat sport een krachtig middel is om inclusie en welzijn te bevorderen, en wij blijven vastbesloten om sport toegankelijk te houden voor iedereen in Zaanstad.

Het jaar 2023 kende ook belangrijke hoogtepunten: het Zaans Sportcongres en de Zaanse Sportverkiezingen waren zowel informatieve als feestelijke mijlpalen die de sportieve gemeenschap in Zaanstad samenbrachten. Bovendien zijn er stappen gezet op het gebied van duurzaamheid, een kwestie die voor ons van groot belang is.

Wij zijn trots op de betrokkenheid van alle partners, medewerkers en sportliefhebbers die hebben bijgedragen aan een succesvol jaar. Met optimisme en enthousiasme kijken wij vooruit naar de komende jaren, met de zekerheid dat wij samen zullen blijven bouwen aan een actieve, inclusieve en duurzame sportcultuur in Zaanstad.

Wij wensen u veel leesplezier en hopen dat dit verslag u inzicht biedt in de voortgang en successen van Sportbedrijf Zaanstad in 2023.

William Finders en Ivonne van Tuijl
Directie Sportbedrijf Zaanstad

INHOUD

02

Voorwoord

05

Inleiding

06

Aanbod

08

Gezonde en veilige sport/werkomgeving

10

Kansengelijkheid/armoede

12

Aangepast sporten

14

Verduurzamen

16

Werving & behoud

18

Bedrijfsvoering

DE CIJFERS VAN 2023

40.776

BEZOEKERS BUITENBAD

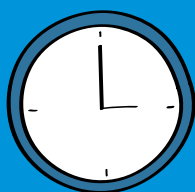
512.315

BEZOEKERS ZWEMBADEN

11.575

DEELNAMES
NASCHOOLSE
ACTIVITEITEN

16

UREN SPORTBUURWERK
PER WEEK

16

LOCATIES
SPORTBUURWERK

4

INLEIDING

In september 2023 vond het derde Zaanse Sportcongres plaats, voor bestuurders, trainers en belangstellenden van sportverenigingen. Centraal stond het thema: "De vitale sportvereniging, een leven lang bewegen". Tijdens het congres zijn workshops gegeven waarin de bestuurders handvatten kregen om de verenigingen zo goed mogelijk te blijven besturen en voor iedereen toegankelijk te zijn.

Dit thema hanteren wij ook voor dit jaarverslag, met een kleine aanpassing. Het thema "*Een vitaal sportbedrijf, een leven lang bewegen*" staat centraal. Aan de hand van onderwerpen als: aanbod, gezonde & veilige omgeving, kansengelijkheid, aangepast sporten, duurzaamheid en werving & behoud, is het jaar 2023 beschreven.

AANBOD

Sportbedrijf Zaanstad streeft naar een vitale organisatie in de breedste zin van het woord en biedt beweeg opties aan voor inwoners in alle leeftijdscategorieën en van alle vitaliteitsniveaus.

► Zwemsport voor jong en oud

De interesse voor zwemles op latere leeftijd groeit en steeds meer mensen zien het belang in van een zwemdiplo-ma. Het aantal deelnemers aan vol-wassen zwemles is in 2023 gegroeid en ook is er veel vraag naar zwemles voor kinderen vanaf 13 jaar.

Meer ervaren zwemmers volgen borstcrawllessen in onder andere zwembad De Crommenije, zodra zij de slag goed te pakken hebben is dit te zien in het groeiende aantal banenzwemmers.

Zwemmen in het extra warme therapiebad, levert een positieve bijdrage aan het herstel en het onderhouden van de conditie. Steeds meer mensen profiteren van dit bad in zwembad Zaangolf. Op het programma van Zaangolf staat wekelijkse 16 uur gereserveerd voor therapiezwemmen. Daarnaast wordt het bad goed bezet door in-house fysiotherapiepraktijk Move & Cure en diverse welzijnsstichtingen, zoals het Rode Kruis en de Prinsensichting.

“Een leven lang bewegen start met passend aanbod voor alle Zaankanters.”

► Jeugdsport

Kinderen vanaf 2 jaar kunnen aansluiten bij de Zaanse Experience. De Mini Experience biedt activiteiten voor peuters en kleuters waarmee zij al jong leren dat bewegend leren, leuk en prettig is. De Zaanse Experience is uitgebreid met een aantal extra evenementen waarbij een bijzondere sport of sportaanbieder centraal staat. Zwemmen, freerunnen of dansen zijn leuke sociale sporten, tijdens de experience bij een club maken kinderen ook kennis met sportclubs. Een nadere kennismaking of lidmaatschap is de volgende stap in een leven lang bewegen.

Ouderenaanbod : Wandelvoetbal

© KURF.nl

Het sportbuurtwerk aanbod is vanaf de herfst uitgebreid met een avondactiviteit, deze is vooral gericht op tieners (13+).

Een groep volwassenen wandelt wekelijks in Zaandam. De maandelijkse wandeling, in samenwerking met stichting Gezond Natuur Wandelen, is uitgegroeid naar een wekelijkse editie. Enthousiaste senioren wandelen samen en genieten van de natuur in en rondom het Darwinpark.

► Verenigingen

Vitale sportverenigingen worden gedragen door gedreven bestuurders. Het derde Zaanse Sportcongres werd door ruim 120 bezoekers bezocht. Het aanbod van 12 workshops bood een verdieping op de organisatie van het verenigingsleven en tips en tools voor een vitale toekomst. Met het tweejaarlijkse congres, de maandelijkse nieuwsbrief en een drietal verenigingsondersteuners is het aanbod voor sportverenigingen enorm breed. Het team adviseert sportclubs op het gebied van organisatie, financiën, evenementen, campagnes en samenwerkingen.

GEZONDE EN VEILIGE SPORT/WERKOMGEVING

Sportverenigingen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Met een focus op gezondheid (horeca aanbod, roken en alcoholgebruik) en een veilig sportklimaat beleid, bieden verenigingen een gezonde en veilige thuishaven. Een veilige werkomgeving bestaat uit fysiek en sociale veiligheid. Binnen het sportbedrijf is hier veel aandacht voor.

► Gezonde jeugd, gezonde toekomst

Verenigingen worden gemotiveerd om beleid te voeren gericht op een gezond kantine aanbod, antirookbeleid, verantwoord alcohol schenken en het aanbieden van kraanwater. Diverse verenigingen hebben gezonde stappen ondernomen waarvoor zij vanuit het lokaal sportakkoord beloofd zijn met een watertappunt op de club. Dit motiveert sporters om meer kraanwater te drinken en zoete drankjes over te slaan. De tappunten zijn ook buiten de openingstijden van het clubhuis te gebruiken. AV Zaanland en KLTV hebben inmiddels een tappunt, in 2024 worden meer watertappunten geïnstalleerd.

► Veilig sportomgeving

In 2019 zijn gemeente Zaanstad, GGD Zaanstreek-Waterland en Sportbedrijf Zaanstad van start gegaan met de campagne Veilig Sportklimaat Zaanstad. Sportverenigingen die het veilig sportklimaat stappenplan doorlopen en kunnen tonen dat zij beleid (uit)voeren gericht op een veilig sportklimaat, ontvangen een erkenning. Zes verenigingen zijn in 2023 erkend voor het veilig sportklimaat beleid.

► Regenboogvlaggen op sportaccommodaties

In Zaanstad moet iedereen veilig kunnen sporten. In samenwerking met Stichting De Zaanse Regenboog (opgericht om onder andere de zichtbaarheid, acceptatie en welzijn van de LHBTIQA+ gemeenschap in de Zaanstreek te bevorderen), zijn regenboogvlaggen aan sportaccommodaties ter beschikking gesteld. Met het hijsen van deze vlag wordt zichtbaar gemaakt dat iedereen welkom is bij een sportclub of accommodatie.

► Veilige werkomgeving

Bij Sportbedrijf Zaanstad werken 151 mensen. Medewerkers die dagelijks in contact staan met bezoekers van accommodaties.

Veiligheid heeft in zwembaden, sportaccommodaties en bij evenementen de hoogste prioriteit. Goed geschoold personeel, zoals toezichhouders, zwemonderwijzers en sportbuurtwerkers zijn daarbij cruciaal.

Om dit te bewerkstelligen zijn er jaarlijks meerdere bedrijfstrainingen, waaronder trainingen waarbij aandacht is voor het omgaan met agressie. Ook dit is helaas nodig.

Enkele van de andere trainingen zijn:

- **BHV** Alle medewerkers van Sportbedrijf Zaanstad volgen jaarlijks een BHV-training (Bedrijfs Hulpverlening) na afronding van een e-learning wordt een praktijktraining gevolgd.
- **ZRZ** Medewerkers die aan de badrand staan (toezichhouders en zweminstructeurs) hebben het certificaat van het ZRZ examen (Zwemmend Redden voor Zwembaden) behaald. De geslaagde cursisten beheersen de basistechnieken voor het redden van een drenkeling in een zwembadomgeving en kennen de theorie over (het voorkomen van) verdrinking.
- **EHBO** Sportevenementen en (sport)accommodaties zijn levendige plaatsen waar veel mensen samenkomen, maar veiligheid staat altijd voorop. EHBO-vaardigheden en kennis om snel en doeltreffend te handelen zijn noodzakelijk. Toezichhouders, zweminstructeurs en sportbuurtwerkers volgen jaarlijks de EHBO-training. Hiermee blijft de kwaliteit van het team gewaarborgd en blijven de deelnemers op de hoogte van de actuele ontwikkelingen binnen dit vakgebied.

KANSENGELIJKHEID EN ARMOEDE

Ieder kind moet gelijke kansen krijgen om zich ten volle te kunnen ontplooiën, ongeacht achtergrond, opleidingsniveau van de ouders of de financiële middelen.

Binnen de sportparticipatie zijn financiële middelen vaak het struikelblok. Kinderen uit gezinnen met beperkte financiële middelen zijn niet lid van een sportclub of de gezinnen hebben moeite met contributiebetaling, middelen aanschaf en participatie.

Ouders die zelf geen verleden hebben op een sportclub, zijn vaak niet bekend met de afspraken rondom bijvoorbeeld het vervoer naar uitwedstrijden en de begeleiding van de jeugd. Daarnaast is armoede niet altijd zichtbaar en direct bespreekbaar. Tijdens het Zaanse Sportcongres is een druk bezochte en inspirerende workshop aangeboden "Armoede op de club". Later in het jaar is een vervolgworkshop gegeven met een verdere verdieping op het thema armoede.

Vooraf bestuurdersleden en trainers kunnen armoede bij leden signaleren. Clubs gaan hier verschillend mee om, ze bieden financiële regelingen, hulp bij aanschaf van sportkleding/materiaal, maar vaak ook een thuis voor jeugdleden. Het samenzijn, gelijkwaardig zijn en samen sporten zorgen voor saamhorigheid waarbij verschillen wegvallen.

Regelingen zoals Meedoen Zaanstad/Jeugdfonds sport & cultuur, maken zwemles en een sportlidmaatschap mogelijk voor gezinnen waar de financiële middelen niet toereikend zijn. Het sportbuurtwerk programma is gratis voor alle jeugd en biedt hen de kans talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

IEDEREEN
IS WELKOM
BIJ DE
SPORTVERENIGING!

Brian Molis
manager Sportstimuleris
Zaans Sportbedrijf

EN IEDEREEN
MOET KUNNEN
SPORTEN!

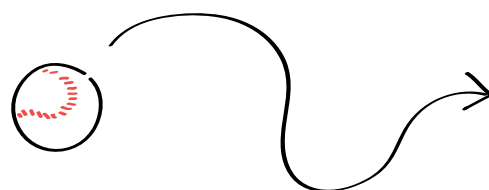

Gerard Slegers
Wethouder Sport

©KURF.nl

► Pilot sport & zorg

Eind 2023 is bekend geworden dat het project Poelenburg in beweging en Meer mensen in Beweging doorgaan onder de noemer Pilot sport & zorg. Onder begeleiding van NOC*NSF en het team van verenigingsondersteuners, zetten sportverenigingen een laagdrempelig sportaanbod op.

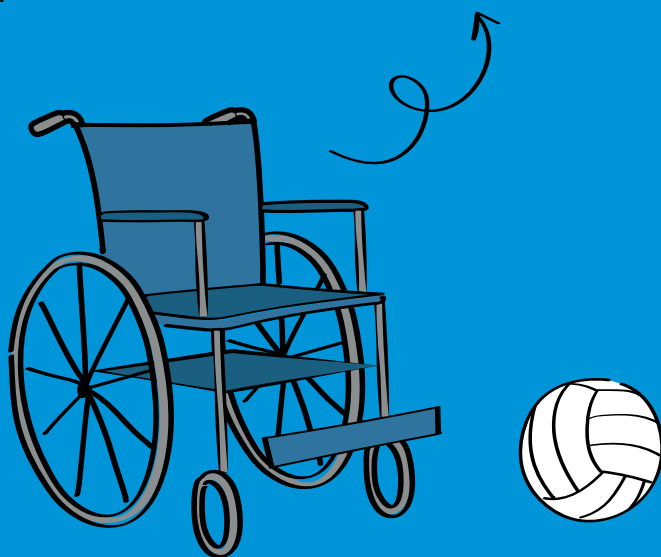

AANGEPAST SPORTEN

Sportbedrijf Zaanstad streeft naar een vitale organisatie in de breedste zin van het woord en biedt beweegopties aan voor inwoners in alle leeftijdscategorieën en van alle vitaliteitsniveaus.

► Project Zaanstad on Wheels

Het sportaanbod voor sporters in een rolstoel in Zaanstad verdient extra aandacht. Om de bekendheid van rolstoelsport te vergroten en het sporten te ervaren is Zaanstad on Wheels georganiseerd. In een periode van 10 weken heeft een enthousiaste groep wekelijks kennisgemaakt met een andere tak van sport.

Special sportdagen

Eind mei vonden de special sportdagen plaats voor ruim 600 kinderen van het bijzonder onderwijs. Deze sportdagen bieden kinderen de mogelijkheden samen plezier te maken en talenten te ontdekken. Veel van deze kinderen bezoeken in de schoolvakanties ook de special experience, een activiteitenmiddag met sport, cultuur & leefstijl.

► Zwemmen

De populariteit van MIVA zwemmen groeit met name in De Crommenije. Maar liefst vier keer per week staat deze activiteit op het programma. Deelnemers doen zelfstandig of met een begeleider oefeningen in het warme water dat op heuphoogte ingesteld is.

ZIT VOLLEYBAL IS VOOR IEDEREEN!

Zwemles voor kinderen met een beperking wordt in De Crommenije en De Slag door het Rode Kruis aangeboden. Ouders begeleiden de kinderen tijdens de zwemlessen. Ook in het therapiebad in Zaangolf is zwemles voor kinderen met een beperking. Zo kan iedereen leren zwemmen in Zaanstad.

Iedere dinsdag- en woensdagmiddag komt de Prinsenchurching (zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking) met kinderen zwemmen in Zaangolf.

Diverse sportverenigingen hebben een aangepast sportaanbod. Zo biedt volleybal vereniging VV Zaanstad, ook zitvolleybal. Een echte uitblinker op dit vlak is FC Zaanstad Deaf een voetbalclub voor doven en slechthorenden. Deze club speelt zelfs op internationaal niveau.

De website unieksporren.nl (van NOC-NSF) heeft het aanbod per regio in kaart gebracht, via deze site zijn ook sport hulpmiddelen aan te vragen.

VERDUURZAMEN

Verduurzaming is een belangrijk maatschappelijk thema. Overheid, bedrijven en particulieren nemen maatregelen en voeren beleid uit. Duurzaamheid voor sportverenigingen betekent dat bij alle activiteiten wordt gestreefd naar optimale winst voor mens, milieu en clubkas.

► Verenigingsondersteuning

Voor sportverenigingen zijn er diverse ondersteunings- en subsidiemaatregelen om te verduurzamen. De verenigingsondersteuners hebben deze maatregelen in kaart gebracht en onder de aandacht gebracht bij de Zaanse sportclubs. Tijdens het Zaans Sportcongres hebben twee voetbalclubs (KFC en Blauw-Wit) in een workshop andere clubs geïnformeerd en gemotiveerd om te verduurzamen.

► Duurzame accommodaties Sportbedrijf

In samenwerking met Sportfondsen Nederland is gestart met een plan van aanpak om de accommodaties in Zaanstad te verduurzamen. In 2024 wordt gestart met frequentieregelaars voor de pompen, waarmee energie en kosten worden bespaard.

Binnen de zwembaden is door het technische team continue focus op verduurzaming en mogelijkheden om gas en energie te besparen. Kleine verduurzamingsstappen worden gemaakt door alert te zijn op het onnodig laten branden van verlichting, maar ook door het aanpassen van de watertemperatuur. Zonder in te boeten op het comfort van de bezoekers is de watertemperatuur iets lager ingesteld. Om het waterverbruik te verlagen zijn douches ingesteld op kortere intervallen. In de wintermaanden is het uitzwembad (buiten) van Zaangolf gesloten.

Een aantal gymzalen is, door Gemeente Zaanstad, voorzien van zonnepanelen om energie te besparen. In de toekomst zijn er plannen voor het uitbreiden van de zonnepanelen bij zwembad De Crommenije. Ook is er een onderzoek gestart naar de financiële haalbaarheid van LED verlichting in sportcentrum Trias en het installeren van bewegingssensoren.

VERDUURZAMEN VAN DE CLUB

► SUP wetgeving

Het huidige wagenpark is sterk verouderd en vervangen door elektrische auto's. Deze bedrijfswagens zijn voorzien van belettering en vergroten daarmee tevens de zichtbaarheid van de organisatie.

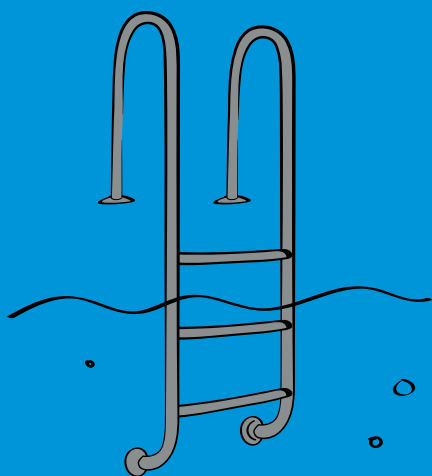
Vanaf 1 juli 2023 is de nieuwe wetgeving Single Use Plastic (SUP) van kracht. De wetgeving bestaat onder andere uit een verbod op plastic wegwerpproducten, zoals drinkbekers, borden, bestek en rietjes. Het doel van de richtlijn is om de milieu-impact van plastic fors te verminderen. In de horeca van de sporthallen en zwembaden zijn plastic melkcups en rietjes vervangen door milieuvriendelijke alternatieven. De gratis koffiebeker is niet langer gratis, er wordt een toeslag in rekening gebracht, ook wordt actief geadviseerd een eigen beker te laten vullen.

WERVING EN BEHOUD

Om Zaankanters te ondersteunen in de goede voornemens is in februari 2023 gestart met een online werving en promotiecampagne van de 12-badenkaart.

De campagne op Facebook en Instagram bood 25% korting op de online aanschaf van een 12-badenkaart voor vrijzwemmen of banenzwemmen. In deze periode zijn bijna 1.000 kaarten verkocht en ruim 90 nieuwe klanten geworven, in de leeftijdscategorie 45-65 jaar.

Een groeiende groep aqua sporters en deelnemers aan ouder- en kindzwemmen zorgt voor een toeloop in zwembaden De Slag en De Crommenije. De zwembaden kennen trouwe klanten die al jaren op vaste momenten zwemmen en hier ook sociale contacten onderhouden. Om onze waardering te laten blijken aan trouwe klanten wordt tijdens de kerstdagen een presentje uitgedeeld met een kerstkaartje. Tijdens feestdagen zoals sinterklaas, carnaval en kerst geven onze enthousiaste instructeurs themalessen op passende feestelijke muziek.

► Verenigingen

Tijdens de Zaanse Experience zijn in de zomervakantie activiteiten georganiseerd in De Crommenije en in de herfstvakantie in De Slag. Het team van sportstimulering heeft hierbij nauw samengewerkt met zwemverenigingen ZV De Ham en ZV De Zaan. Een eerste kennismaking met deze verenigingen zet kinderen aan tot meer interesse in de zwemsport.

Zowel in Zaangolf als in zwembad De Slag is een toename te zien in de verenigingsuren. Het succes op topsportniveau van de zwemmers en waterpoloërs werpt zijn vruchten af bij de Zaanse zwem- en triatlonverenigingen.

Bezoekerscijfers van de drie zwembaden

Bezoekers- aantallen	ZWEMBAD DE SLAG		ZWEMBAD DE CROMMENIJE		ZWEMBAD ZAANGOLF		TOTAAL	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Totaal aantal bezoekers	155.054	167.542	153.422	174.768	153.060	170.005	461.536	512.315
Recreatief	23.185	26.580	64.689	65.939	72.642	78.225	160.514	170.744
Doelgroepen	11.850	15.324	14.904	20.435	22.896	22.027	49.650	57.786
Zwemles	62.977	58.267	40.223	49.125	42.324	42.570	145.524	149.962
Verenigingen	53.091	62.736	29.730	30.110	12.458	22.027	95.279	114.873
Scholen	2.375	3.030	2.776	7.749	1.695	4.144	6.846	14.923
Afzwemmen	1.576	1.605	1.100	1.410	1.045	1.012	3.721	4.027

Het jaar 2023 laat een flinke groei zien in het totaal aantal bezoekers van de drie Zaanse zwembaden. Met name de groei van het aantal deelnemers aan de zwemlessen is een resultaat van de inspanningen om de mogelijkheden beter af te stemmen op de behoefte van de doelgroepen. Meer volwassenen volgen tegenwoordig zwemles, dit zijn mensen die niet eerder zwemles hebben gevolgd, maar ook mensen die het zwemmen een beetje verleerd zijn.

► Technische zaken

Het keurmerk Veilig & Schoon is ook dit jaar weer uitgereikt aan de zwembaden Zaangolf en De Crommenije. Dit keurmerk is een, door de zwembadbranche ingestelde, regeling met het wettelijk kader als basis en daarboven op een aantal extra kwaliteitseisen.

Zwembad Zaangolf is in 2023 voorzien van nieuwe waterleidingen, -kranen en -isolatie, deze vernieuwing levert een grote bijdrage aan de waterkwaliteit en duurzaamheid.

Om de bedrijfszekerheid van De Crommenije te waarborgen zijn werkzaamheden uitgevoerd op het gebied van coating en verzakkingen. Daarnaast is geïnvesteerd in nieuwe pompen.

Gemeente Zaanstad heeft in 2023 de plannen voor de nieuwbouw van zwembad De Slag, verder geconcretiseerd. Als alles volgens planning verloopt gaat medio 2024 de eerste paal van het nieuwe zwembad de grond in. Het nieuwe zwembad biedt ruimte voor de (topsport) zwemactiviteiten, de huisvesting van team sportstimulering, directie en bedrijfsbureau.

BEDRIJFSVOERING

BEDRIJFSVOERING SPORTBEDRIJF ZAASTAD 2023

151

Aantal medewerkers
werkzaam

66

Aantal FTE's

Alle medewerkers van Sportbedrijf Zaanstad zijn verplicht een VOG verklaring in te leveren bij aanstelling.

Directeur/bestuurders:
W.H.T. Finders & I. van Tuijl

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in 2023 als volgt:

Voorzitter: mevrouw N. Yoldas
Vice-voorzitter: de heer C. Sierhuis

Leden Raad van Toezicht:
de heer S. de Niet
de heer X. Berendsen
de heer E.J. Hulshof

De bezoldiging voldoet aan de **WNT** en is goedgekeurd door de accountant.

Colofon

Sportbedrijf Zaanstad
Koningsgeelstraat 3
1503 NA Zaandam

T 075-616 1065
info@sportbedrijfzaanstad.nl
www.sportbedrijfzaanstad.nl

Tekst & Samenstelling:
Sportbedrijf Zaanstad

Illustraties:
John Körver

Foto's:
Nelis Holst (cover)
Pascal Fielmich (p.5)
Ton Lentz (p. 9)
Stock materiaal

Opmaak & Design:
Counter Collective